

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.10.2025.AT

Pani
Jolanta Grzęda
Kierownik
Miejsko - Gminnego
Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. Witosza 41
55-231 Jelcz-Laskowice

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Wrocław, 3 czerwca 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach
Kierownik jednostki kontrolowanej	1. Pani Iwona Ekhard, zatrudniona na stanowisku Kierownika od dnia 1 września 1990 r. do 26 lipca 2024 r. 2. Pani Anna Połomska – pełniąca obowiązki Kierownika w okresie od 27 lipca 2024 r. do 5 sierpnia 2024 r. 3. Pani Jolanta Grzęda – pełniąca obowiązki Kierownika w okresie od 6 sierpnia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., od 1 stycznia zatrudniona jest na stanowisku Kierownika Osoby te są odpowiedzialne są za realizację zadań podlegających kontroli w okresie sprawowania funkcji kierownika jednostki. (dowód: akta kontroli str.87-88)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. od dnia 1.10.2022 r. do dnia 9.05.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.10.2022 r. do dnia 9.05.2025 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², 3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³, 4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, Kontrola została zrealizowana zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 244 z dnia 30 kwietnia 2025 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli w trybie uproszczonym w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach. (dowód: akta kontroli str.57-60)

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz.2024)

³ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 323 ze zm.) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

⁴ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438.) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 9 maja 2025 r. do dnia 23 maja 2025 r.

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.196.2025.AT z dnia 6 maja 2025 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.197.2025.AT z dnia 6 maja 2025 r.

(dowód: akta kontroli str.67-70)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie okresów i spraw objętych kontrolą oceniono **negatywnie**.

II. Ustalenia kontroli

Na podstawie informacji uzyskanej drogą elektroniczną w dniu 2.04.2025 r. od dłużnika alimentacyjnego Pana [REDAKTOWANO] o jego zdaniem bezprawnym działaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach, polegającym na naruszeniu przepisów prawa w postępowaniach dotyczących jego rodziny przeprowadzono kontrolę w trybie uproszczonym w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej. Zakres kontroli obejmował poprawność realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych oraz w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

W trakcie kontroli ustalono, że Pani [REDAKTOWANO] pobierała zasiłek rodziny wraz z dodatkami, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ponadto w związku z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego na małoletnie osoby uprawnione były prowadzone działania wobec dłużnika alimentacyjnego [REDAKTOWANO] wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 13 Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

W trakcie postępowania kontrolnego przeanalizowano dokumentację Pani [REDAKTOWANO] pobierającą świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie objętym kontrolą oraz dokumentację prowadzonego postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego Pana [REDAKTOWANO] w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu -Laskowicach Panią Joannę Grzędę.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i udzielała wyjaśnień:

1. Pani Jolanta Grzęda – Kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach.

Informacje ogólne:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach został powołany na mocy Uchwały Nr IV/23/90. Rady Gminy i Miasta Jelcz-Laskowice z dnia 25 lipca 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach nr XVIII.163.2016 z dnia 23 marca 2016 r. w sprawie nadania Statutu Miejsko – Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Jelczu -Laskowicach,
- Statut przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Jelczu - Laskowicach nr LL464.2022 z dnia 30 września 2022 r.,
- Statut przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Jelczu - Laskowicach nr LXIX.598.2023 z dnia 27 października 2023 r.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 2/2022 Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach z dnia 8 lutego 2018 r.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 3/2023 Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu-Laskowicach z dnia 26 listopada 2023 r.

(dowód: akta kontroli str.93-110, 173-204, 361-370)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowali się:

[REDAKTOWANO]

5. [REDAKTOWANO]
6. Pani Iwona Ekhard - Kierownik- zatrudniona od 1.09.1990 r. do 26.07.2024 r.
7. Pani Anna Połomska - pełniąca obowiązki kierownika w okresie od 1.03.2022 r. do 5.08.2024 r.
8. Pani Jolanta Grzęda pełniąca obowiązki Kierownika w okresie od 6.08.2024 r. do 31.12.2024 r., Kierownik Ośrodka od 1.01.2025 r. do nadal.

(dowód: akta kontroli str.91-92)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Podczas wydawania wniosków klienci są informowani o terminach składania wniosków”.

(dowód: akta kontroli str. 215-216)

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach pracuje:

poniedziałek, wtorek, czwartek i piątek: 7:00-15:00

środa: 8:00-16.00

(dowód: akta kontroli str.89-90)

A) Sprawy organizacyjne:

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane były na podstawie wewnętrznych aktów normatywnych wydanych przez Burmistrza Jelcza - Laskowic.

W trakcie kontroli w MGOPS Jelcz- Laskowice Kierownik przedłożył kontrolerom do wglądu upoważnienia wydane dla następujących pracowników:

- Pani Iwony Ekhard - Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach:
 - ✓ Upoważnienie nr BN.0052.22.2017 z dnia 1.09.2017 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. ;
 - ✓ Upoważnienie nr BN.0052.23.2017 z dnia 1.09.2017 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należącego do właściwości Burmistrza Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice ;
 - ✓ Upoważnienie nr BN.0052.20.2023 z dnia 17.05.2023 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
- Pani Anny Połomskiej - zastępcę Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu -Laskowicach:
 - ✓ Upoważnienie nr BN.0052.4.2022 z dnia 16.03.2022 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego;
 - ✓ Upoważnienie nr BN.0052.53.2022 z dnia 23.12.2022 r. do przyznawania prawa do świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
- Pani Jolanty Grzęda - jako pełniącej obowiązki Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach:
 - ✓ Upoważnienie nr BN.0052.61.2024 z dnia 6.08.2024 r. do (...):
 - prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
 - (...) przyznawania prawa do świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy, (...),
 - (...) prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, (...),

- prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należących do właściwości Burmistrza Jelcza-Laskowic.
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.96.2024 z dnia 23.10.2024 r. do podpisywania w imieniu Burmistrza Jelcza - Laskowic w formie elektronicznej przy wykorzystaniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego sprawozdań przekazywanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.98.2024 z dnia 28.11.2024 r. do (...) :
 - prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
 - (...) prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, (...),
 - (...) przyznawania prawa do świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy, (...),
 - prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należących do właściwości Burmistrza Jelcza-Laskowic.
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.101.2024 z dnia 28.11.2024 r. do podpisywania w imieniu Burmistrza Jelcza – Laskowic w formie elektronicznej przy wykorzystaniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego sprawozdań przekazywanych przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

- Pani Jolanty Grzęda - jako Kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach:

- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.105.2024 z dnia 30.12.2024 r. do (...) :
 - prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”, a także wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
 - (...) prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, (...),
 - (...) przyznawania prawa do świadczeń rodzinnych obywatelom Ukrainy, (...),
 - prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należących do właściwości Burmistrza Jelcza-Laskowic.
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.107.2024 z dnia 30.12.2024 r. do podpisywania w imieniu Burmistrza Jelcza - Laskowic w formie elektronicznej przy wykorzystaniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego sprawozdań przekazywanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

- [REDAKTOWANE] - pracownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach:

- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.29.2017 z dnia 10.10.2017 r. do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych w formie przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego oraz do przekazywania do biur informacji gospodarczych informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.32.2017 z dnia 10.10.2017 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.35.2017 z dnia 26.10.2017 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.;

- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.36.2017 z dnia 26.10.2017 r. do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należącego do właściwości Burmistrza Miasta i Gminy Jelcz -Laskowice;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.77.2024 z dnia 2.09.2024 r. do prowadzenia postępowań w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych;
- ✓ Upoważnienie nr BN,0052.78.2024 z dnia 2.09.2024 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należących do właściwości Burmistrza Jelcza -Laskowic.

- [REDACTED] - pracownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach:

- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.6.2018 z dnia 8.03.2018 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.31.2023 z dnia 10.08.2023 r. do prowadzenia postępowań, w tym do wydawania postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem, w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.7.2024 z dnia 20.02.2024 r. do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

- [REDACTED] - pracownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach:

- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.9.2018 z dnia 22.05.2018 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.83.2024 z dnia 13.09.2024 r. do:
 - (...) prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”, a także do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych,
 - prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należących do właściwości Burmistrza Jelcza-Laskowic.

- [REDACTED] - pracownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach:

- Upoważnienie nr BN.0052.28.2017 z dnia 10.10.2017 r. do:
 - prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych w formie przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego oraz do przekazywania do biur informacji gospodarczych informacji o zobowiązaniu lub o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
 - prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.82.2024 z dnia 13.09.2024 r. do:
 - (...) prowadzenia postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży „Za życiem”, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,

- prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych,
- prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należących do właściwości Burmistrza Jelcza - Laskowic;
- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.89.2024 z dnia 30.09.2024 r. do wykonywania w imieniu Burmistrza Jelcza – Laskowic praw i obowiązków wierzyciela w prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych, w tym do wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych.

- [REDAKTOWANE] - pracownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach:

- ✓ Upoważnienie nr BN.0052.15.2025 z dnia 2.04.2025 r. do:
- (...)wykonywania w imieniu Burmistrza Jelcza – Laskowic praw i obowiązków wierzyciela w prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych, w tym do wystawiania upomnień
- i tytułów wykonawczych;
- prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego należących do właściwości Burmistrza Jelcza - Laskowic;
- prowadzenia postępowań w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych.

(dowód: akta kontroli str.115-170)

W trakcie kontroli w MGOPS Jelcz - Laskowice kontrolerzy stwierdzili brak upoważnienia dla Pani Jolanty Grzęda i Pani [REDAKTOWANE] do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, o którym mowa w art. 8 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁵.

Kierownik Ośrodka w dniu 20.05.2025 r. przesłał do organu kontrolującego za pośrednictwem operatora pocztowego w tej kwestii wyjaśnienia.

Kierownik ośrodka wyjaśnił:

„W związku z przeprowadzoną w dniu 9.05.2025 r. niezapowiedzianą kontrolą, wyjaśniam, że w jej trakcie nie doszło do okazania wymaganych upoważnień z powodu trudności organizacyjnych wynikających z ich błędnej archiwizacji. Dodatkowo, nagły charakter kontroli oraz związany z tym stres wpłynęły na ograniczoną zdolność do szybkiego odnalezienia dokumentów, mimo, że były sporządzone wcześniej i obowiązywał w chwili kontroli. (W załączeniu przekazano kopię upoważnień)”.

(dowód: akta kontroli str.205-206)

⁵ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

W dniu 20.05.2025 r. do tut. Urzędu wpłynęło:

- Upoważnienie nr BN.0052.91.2024 r. z dnia 30.09.2024 r. wydane przez Burmistrza Jelcza - Laskowic dla Pani [REDAKTOWANE] do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- Upoważnienie nr BN.0052.60.2024 z dnia 6.08.2024 r. wydane przez Burmistrza Jelcza - Laskowic dla Pani Jolanty Grzęda do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- Upoważnienie nr BN.0052.104.2024 z dnia 28.11.2024 r. wydane przez Burmistrza Jelcza - Laskowic dla Pani Jolanty Grzęda do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- Upoważnienie nr BN.0052.112.2024 z dnia 30.12.2024 r. wydane przez Burmistrza Jelcza - Laskowic dla Pani Jolanty Grzęda do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

(dowód; akta kontroli str.207-214)

Wyjaśnienia Kierownika zostają uwzględnione.

W związku z powyższym nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie i odstępuje się od wydania zalecenia pokontrolnego.

Działalność MGOPS w Jelczu -Laskowicach w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie**.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,

świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Kontroli poddano dokumentację dot. przyznania świadczeń rodzinnych dla Pani [REDAKTOWANO] do decyzji dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.A.S. - ZP.XVII.5210.7.2025 z dnia 16.01.2025 r.,
ŚP.XVII.511.3.2025 z dnia 16.01.2025 r.,
ZR.XXII.520.116.2022 z dnia 9.12.2022 r.,
ZR.XX.520.90.2023 z dnia 3.11.2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 6 zasiłków rodzinnych oraz 8 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 2,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 2,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 4,
- 1 zasiłku pielęgnacyjnego,
- 1 świadczenia pielęgnacyjnego.

W Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji na okres zasiłkowy 2022/2023 i 2023/2024)⁶ oraz aktualnego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna⁷.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły

MGOPS w Jelczu -Laskowicach samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,

⁶ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

⁷ (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń rodzinnych prowadzone było terminowo.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.10.2022 r. do dnia kontroli, tj. 9.05.2025 r. nie występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a⁸ ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne⁹. Brak stosownej weryfikacji stwierdzono w sprawie Pani [REDAKTED]

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W podanym okresie ośrodek nie zwracał się do ZUS o udzielenie tej informacji, bazowano na dokumentach przedłożonych przez wnioskodawcę. Przyczyna nieprawidłowości: błąd pracowników”

(dowód: akta kontroli str.217-218)

Kierownik Ośrodka w sprawie A.S. wyjaśnił:

„Pracownik opracowujący decyzję bazował na dokumentach przedłożonych przez wnioskodawcę. Dodatkowo zostanie wystosowane pismo w sprawie dokładnego ustalenia lat składkowych. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie ze strony pracowników”

(dowód: akta kontroli str.219-222)

⁸ Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, jeżeli wypłaca osobie świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia oraz za jaki okres za tę osobę powinien opłacać składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

⁹ (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 350.)

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio: 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą specjalny zasiłek opiekuńczy, jeżeli podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów lub jest ubezpieczona na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników^{10 11}.

1. W sprawie Pani A.S. ustalono w trakcie kontroli, że organ zaprzestał opłacania składek społecznych przez świadczeniobiorcę bez ustalenia niezbędnego do tego okresu składkowego w ZUS.

Takie działanie narusza 6 ust. 2a ¹² ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne¹³.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Opracowując decyzję przyznającą świadczenie pielęgnacyjne, pracownik dokonał wyliczenia okresu opłacania składek społecznych na podstawie załączonych przez stronę dokumentów, co zawarte było w decyzji”.

(dowód: akta kontroli str.223-232)

Takie działanie organu może doprowadzić do sytuacji, w której należne składki nie zostaną odprowadzone do ZUS wskutek błędnego wyliczenia okresu składkowego.

Nieopłacenie składek z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego w terminie stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych ujęte w art. 14 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁴ zgodnie z którym naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest nieopłacenie w terminie przez

¹⁰ (t. j. Dz.U. z 2025 r., poz. 197)

¹¹ ubezpieczeniem emerytalno-rentowym na wniosek obejmuje się: osobę, która podlegała ubezpieczeniu jako rolnik lub domownik i zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej lub pracy w gospodarstwie rolnym w związku z nabyciem prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych – do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Rolnik, któremu ustalo ubezpieczenie społeczne rolników, a który pobiera specjalny zasiłek opiekuńczy, w ciągu 30 dni od wydania decyzji przyznającej, może złożyć w KRUS wniosek o objęcie ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w KRUS. Jeżeli jednak osoba, która otrzymuje specjalny zasiłek opiekuńczy, ma 25-letni staż ubezpieczeniowy, składki za taką osobę nie będą już opłacane. Zarówno więc w przypadku opłacania składek do ZUS-u, jak i do KRUS-u składki nie będą wykazywane, jeżeli osoba otrzymująca świadczenie nie ma określonego stażu emerytalnego. Pomimo tego, że z literalnego brzmienia przepisu art. 6 ust. 2b ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz.U. z 2025 r., poz. 350) wynika, że składki nie powinny być wykazywane za osobę, która podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników (art. 16 ust. 2 pkt 4 UoRlindU); to należy uznać, że składki nie powinny być wykazywane także za osobę, za którą z powodu 25-letniego stażu emerytalnego w KRUS-ie składki do KRUS nie są już opłacane.

¹² Patrz przypis 8.

¹³ Patrz przypis 9

¹⁴ (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 104)

jednostkę sektora finansów publicznych składek na ubezpieczenia społeczne albo ich opłacenie w kwocie niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż nieterminowa zapłata należności publicznoprawnych będzie, co do zasady, zawsze rodzila obowiązek uiszczenia odsetek za zwłokę albo opłaty prolongacyjnej już za następny dzień po upływie terminu ich płatności - aż do dnia uiszczenia zaległej należności.

2. Organ w decyzjach przyznających Pani A.S. prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami nr ZR.XXII.520.116.2022 z dnia 9.12.2022 r. oraz nr ZR.XX.520.90.2023 z dnia 3.11.2023 r. nie sporządził uzasadnienia prawnego i faktycznego.

Nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 k.p.a.¹⁵.

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia¹⁶.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”¹⁷.

¹⁵ w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.)

¹⁶ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21

¹⁷ wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Po przyznaniu świadczenia zgodnego z żądaniem strony, organ zastosował krótkie uzasadnienie decyzji: <Po rozpatrzeniu Pani wniosku o zasiłek rodzinny i przynależne dodatki, organ pierwszej instancji stwierdza, że spełnia Pani przesłanki określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych do przyznania ww. świadczenia i orzeka jak w sentencji>. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie ze strony pracowników”.

(dowód: akta kontroli str.233-243)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.¹⁸.

3. W decyzjach przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego nr ZP.XVII.5210.1.2025 z dnia 16.01.2025 r. oraz świadczenia pielęgnacyjnego nr SP.XVII.5211.3.2025 z dnia 16.01.2025 r. w podstawie prawnej decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych organ nie powołał art. 32 ust. 1d¹⁹ ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zamiast tego przywoływał art. 108 k.p.a.²⁰. Przepis art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych jest przepisem szczególnym ww. ustawy (lex specialis) i ma pierwszeństwo przed ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. Odesłanie do przepisów k.p.a. jest w myśl art. 32 ust. 2 ustawy jedynie w sprawach nieuregulowanych .

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Podczas wydawania decyzji omyłkowo zastosowana art. z k.p.a.”.

(dowód: akta kontroli str.247-252)

4. W decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego nr ZP.XVII.5210.1.2025 z dnia 16.01.2025 r. Organ błędnie sformułował rozstrzygnięcia decyzji przyznającej prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletniej osoby uprawnionej wskazując „przyznać Pani – (przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej) świadczenie”. Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.²¹ oraz art. 16 ust. 2 pkt 1²² ustawy o świadczeniach rodzinnych

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Podczas redagowania decyzji w rozstrzygnięciu omyłkowo nie usunięto słowa <Pani>. Winno być <przyznać świadczenie w formie>. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie ze strony pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.253-254)

¹⁸ Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony

¹⁹ Decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

²⁰ Decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. W tym ostatnim przypadku organ administracji publicznej może w drodze postanowienia zażądać od strony stosownego zabezpieczenia

²¹ decyzja zawiera rozstrzygnięcie.

²² Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku;

5. W decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego nr ZP.XVII.5210.1.2025 z dnia 16.01.2025 r. Organ błędnie przywołał w podstawie prawnej decyzji niemający w sprawie zastosowania art. 163 k.p.a.²³ Artykuł ten odnosi się do zmiany/uchylenia decyzji i nie ma zastosowania w powyższej sprawie.
Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.²⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Podczas sporządzania decyzji z szablonu omyłkowo nie usunięto art. 163 k.p.a. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie ze strony pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.225-256)

6. W skontrolowanych sprawach przed wydaniem decyzji przyznających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami m.in. dodatkiem z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego nr ZR.XXII.520.116.2022 z dnia 9.12.2022 r. i nr ZR.XX.520.90.2023 z dnia 3.11.2023 r., w których członkiem rodziny wnioskodawcy była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności, że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Tak prowadzone postępowanie jest niezgodne z art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych²⁵. Weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny. Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMOoN nie musi być potwierdzona wydrukiem.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ wydał decyzję na dodatek do zasiłku rodzinnego na podstawie przedłożonego orzeczenia o niepełnosprawności, które było weryfikowane podczas przyznawania pozostałych świadczeń. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie ze strony pracowników”.

(dowód: akta kontroli str. 257-258)

²³ Organ administracji publicznej może uchylić lub zmienić decyzję, na mocy której strona nabyła prawo, także w innych przypadkach oraz na innych zasadach niż określone w niniejszym rozdziale, o ile przewidują to przepisy szczególne.

²⁴ Decyzja zawiera powołanie podstawy prawnej.

²⁵ organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych (...) odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie.

7. W sprawie dot. zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami Organ rozpoczął realizację decyzji nr ZR.XXII.520.116.2022 z dnia 9.12.2022 r. i nr ZR.XX.520.90.2023 z dnia 3.11.2023 r., którym nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, jak również w podstawie prawnej decyzji nie przytoczono art. 32 ust.1 d²⁶ ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do wniesienia odwołania²⁷. Tym samym naruszono art. 130 § 1 k.p.a.²⁸

Organ przyznał Pani A.S. prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami decyzją nr ZR.XXII.520.116.2022 z dnia 9.12.2022 r. Strona decyzję odebrała 15.12.2022 r. Organ przyznane świadczenie wypłacił 20.12.2022 r., mimo, iż termin do wniesienia odwołania upływał dopiero 29.12.2022 r.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ zadziałał na korzyść strony i wypłacił świadczenia biorąc pod uwagę trudną sytuację rodziny oraz fakt, że był to okres przedświąteczny”.

(dowód: akta kontroli str.259-266)

Organ przyznał Pani A.S. prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami decyzją nr ZR.XX.520.90.2023 z dnia 3.11.2023 r. Strona decyzję odebrała 15.11.2023 r. Organ przyznane świadczenie wypłacił 21.11.2023 r., mimo iż termin do wniesienia odwołania upływał dopiero 29.11.2023 r.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ zadział na korzyść strony i wypłacił świadczenie po ówczesnym poinformowaniu w rozmowie telefonicznej o wydaniu decyzji przyznającej zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zgodnej z żądaniem strony. Organ wziął pod uwagę trudną sytuację rodziny.

(dowód akta kontroli str. 267-268)

Istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna, mimo że nie jest ostateczna. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta - pomimo braku przymiotu ostateczności - podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej uostatecznienia.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne,
2. zaprzestanie opłacania składek społecznych za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne bez ustalenia niezbędnego okresu składkowego w ZUS,
3. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach ustalających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
4. brak w decyzjach ustalających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego odwołania do przepisu szczególnego w zakresie natychmiastowej wykonalności decyzji - art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych,

²⁶ Patrz przypis 19.

²⁷ decyzja przed upływem terminu do wniesienia odwołania nie ulega wykonaniu.

²⁸ Patrz przypis 27

5. błędnie sformułowana treść rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,
6. błędne przywołanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego art. 163 k.p.a.,
7. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon,
8. rozpoczęcie realizacji decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności jak również w podstawie prawnej nie przytoczono art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

Działalność MGOPS w Jelczu - Laskowicach w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego Pani [REDAKTOWANE], przedstawicielowi ustawowemu małoletnich osób uprawnionych. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 2 decyzjami administracyjnymi dla 1 wnioskodawcy, na podstawie których przyznano 6 świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1. A.S. - nr FA.XVII.530.52.2024 z dnia 6.11.2024 r.,
nr FA.XVII.530.53.2024 z dnia 31.10.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenie sądu zasądzającego alimenty. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku

okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39²⁹ i art. 46³⁰ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie formułował rozstrzygnięcia decyzji przyznającej prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletniej osoby uprawnionej wskazując „przyznać Pani – (przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej) świadczenie”.

Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.³¹ oraz art. 9 ust. 1³² ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Podczas redagowania decyzji korzystając z szablonu, w rozstrzygnięciu omyłkowo nie usunięto słowa <Pani>, natomiast w części dotyczącej adresata decyzji dane zostały wskazane poprawnie”.

(dowód: akta kontroli str.269-280)

2. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nr FA.XVII.530.52.2024 z dnia 6.11.2024 r. oraz nr FA.XVII.530.53.2024 z dnia 31.10.2024 r. organ nie sporządził uzasadnienia prawnego, a uzasadnienia przedmiotowych decyzji są bardzo lakoniczne i nie zawierają istotnych dla sprawy okoliczności.

²⁹ „Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się”.

³⁰ „Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu”.

³¹ Decyzja zawiera rozstrzygnięcie

³² Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo

Takie postępowanie stoi w sprzeczności z art. 107 § 1 k.p.a. i art. 107 § 3 k.p.a.³³, który w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”³⁴.

Kierownik Ośrodka w sprawie decyzji FA.XVII.530.52.2024 z dnia 6.11.2024 r. wyjaśnił:

„W wydanej decyzji organ odstąpił od wnikliwego uzasadnienia i zawarł krótkie, gdyż uwzględnia ona w całości żądanie strony. Wskazana decyzja nie była sporna oraz nie była wydawana na skutek odwołania”.

(dowód: akta kontroli str.281-282)

Kierownik Ośrodka w sprawie decyzji FA.XVII.530.532024 z dnia 31.10.2024 r. wyjaśnił:

„W wydanej decyzji organ odstąpił od wnikliwego uzasadniania i zawarł krótkie, gdyż uwzględnia ona w całości żądanie strony. Wskazana decyzja nie była sporna oraz nie była wydawana na skutek odwołania”.

(dowód: akta kontroli str.283-284)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.³⁵.

3. W sprawach zakończonych wydaniem decyzji FA.XVII.530.53.2024 z dnia 31.10.2024 r. oraz FA.XVII.530.522024 z dnia 6.11.2024 r. data na wnioskach złożonych drogą elektroniczną, nie była zgodna z datą wpływu do Ośrodka. Wnioski zostały złożone drogą elektroniczną w dniu 27.09.2024 r., a na wersji papierowej przybito pieczęć z datą wpływu 1.10.2024 r.

³³ Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

³⁴ Patrz przypis 17.

³⁵ Patrz przypis 18.

Należy stwierdzić, iż dokumentacja w wersji papierowej powinna być tożsama z dokumentacją elektroniczną. Wobec powyższego w sytuacji, gdy strona złoży wniosek w systemie Emp@tia w określonym dniu, to na dokumentach papierowych powinna widnieć ta sama data. Należy zwrócić uwagę, iż datą wpływu dokumentów w postaci elektronicznej jest moment ich pojawienia się w systemie teleinformatycznym, a więc dzień przesłania przez nadawcę.

Moduł Portalu Informacyjno-Usługowego Emp@tia udostępniany jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej celem umożliwienia obywatelom w obszarze świadczeń wychowawczych, rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej, karty dużej rodziny, opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz turnusów rehabilitacyjnych wysyłanie wniosków elektronicznych.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 61 § 3 a.k.p.a.³⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Błędnie wstawiono datę z datownika na wniosku papierowym, natomiast w systemie wniosek został wprowadzony z datą prawidłową tj. 27.09.2024 r.”

(dowód: akta kontroli str.285-304)

4. Organ rozpoczął realizację wypłat z decyzji znak FA.XVII.530.53.2024 z dnia 31.10.2024 r. niezgodnie z art. 20 ust. 1³⁷ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Realizacja ww. decyzji odebranej w dniu 20.11.2024 r. nastąpiła dopiero w dniu 24.01.2025 r. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego, z zastrzeżeniem art. 20 ust. 4³⁸, 5³⁹, 6⁴⁰, 7⁴¹ i 8⁴² ww. ustawy

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

³⁶ Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej.

³⁷ Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.

³⁸ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października

³⁹ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku

⁴⁰ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku

⁴¹ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku

⁴² W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku

„Pracownik sporządzający listę wypłat omyłkowo nie uzupełnił listy wypłat o świadczenia należne za ostatni miesiąc poprzedniego okresu świadczeniowego. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie ze strony pracowników”.

(dowód akta kontroli str.305-316)

Zgodnie z zasadą wyrażoną w k.p.a. „Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...)”⁴³. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Organ winien tak organizować pracę podległych mu pracowników, by nie dochodziło do opóźnień w realizacji świadczeń. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanych decyzji administracyjnych.

5. Organ rozpatrzył wniosek strony złożony w dniu 27.09.2024 r. na okres zasiłkowy 2023/2024 wraz z kompletem dokumentów dopiero 31.10.2024 r. wydając w tym dniu decyzję nr FA.XVII.530.53.2024.

Tym samym naruszono tu art. 35 k.p.a.⁴⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ rozpatrując wniosek zasugerował się datą wstawioną datownikiem na pierwszej stronie wniosku. Dodatkowo był to okres wzmożonej pracy w okresie zasiłkowym, stąd decyzja wydana dwa dni po terminie”.

(dowód akta kontroli str.317-318)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędnie sformułowana treść rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej.
2. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
3. błędnie rejestrowanie daty wpływu wniosków złożonych drogą elektroniczną.
4. realizacja wypłaty z decyzji dot. funduszu alimentacyjnego z naruszeniem art. 20 ust.1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
5. wydanie decyzji dotyczącej świadczeń z funduszu alimentacyjnego z naruszeniem terminów zawartych w art. 35 k.p.a.

Działalność MGOPS w Jelcz-Laskowice w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowości przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

⁴³ Art.8 k.p.a.

⁴⁴ Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ (...).

C) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego Pana [REDAKTOWANE]

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek pismem nr FA.XVII.530.53.2024/1599 z dnia 31.10.2024 r. poinformował dłużnika o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres od 1.09.2024 r. do 30.09.2024 r. pismem nr FA.XVII.530.52.2024/1598 z dnia 6.11.2024 r. o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym na okres od 1.10.2024 r. do 30.09.2025 r. Organ poinformował dłużnika o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, a także o wysokości zadłużenia względem wierzyciela alimentacyjnego. Informował również, że informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy zostaną przekazane do biura informacji gospodarczej.

Z uwagi na fakt, że dłużnik mieszkał na terenie Gminy Jelcz-Laskowice, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego – pismo nr FA.XVII.530.53.2024.1529 z dnia 31.10.2024 r. oraz pismo nr FA.XVII.530.52.2024.1556 z dnia 6.11.2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 353-356)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴⁵.

⁴⁵ organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ chcąc rzetelnie poinformować dłużnika o wysokości zadłużenia wskazał zobowiązania wobec wierzyciela”.

(dowód: akta kontroli, str.319-326)

2. W skontrolowanych sprawach ustalono, że Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej zanim decyzja przyznająca świadczenia dla osoby uprawnionej stała się ostateczna. Do sporządzanych wniosków o przyłączanie do egzekucji komorniczej Organ dołączał komornikowi sądowemu nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W trakcie kontroli ustalono, że decyzja nr FA.XII.530.53.2024 z dnia 31.10.2024 r. została doręczona stronie 20.11.2024 r., ostateczna stała się w dniu 4.12.2024 r. Wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego został sporządzony 31.10.2024 r. i dołączono do niego nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Decyzja nr FA.XII.52.2024 z dnia 6.11.2024 r. została doręczona stronie 6.11.2024 r., ostateczna stała się 20.11.2024 r. Wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego został sporządzony 6.11.2024 r. i dołączono do niego nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 8 ⁴⁶ ustawy. Pojęcie decyzji ostatecznej zostało przez ustawodawcę określone w art. 16 § 1 k.p.a.⁴⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ ze względu na pośpiech w czasie wydawania decyzji w okresie zasiłkowym oraz nowe zadania zlecone, sporządził przyłączenie szybciej niż powinien, by w późniejszym czasie nie przeoczyć wysłania tego wniosku”.

(dowód: akta kontroli str.327-328)

3. W skontrolowanych sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych organ nie informuje komorników sądowych o podjętych działaniach i ich efektach.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁴⁸.

Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W związku z tym, że dłużnik nie stawiał się na wywiad alimentacyjny, organ nie posiadał żadnych informacji istotnych dla skuteczności prowadzonej przez komornika egzekucji, które mógłby przekazać”.

(dowód: akta kontroli str.329-330)

⁴⁶ Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (...) organ właściwy wierzyciela (...) dołącza ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej;

⁴⁷ ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

⁴⁸ Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach

Wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Z ich treści wynika, że Kierownik Ośrodka powołał się na art. 3 ust. 7⁴⁹ i art. 5⁵⁰ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Informacje, o których mowa w tych przepisach, należy odróżnić od informacji przesyłanych do komornika w trybie art. 6 ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów.

4. W skontrolowanych sprawach ustalono, że Organ prowadził postępowanie wobec dłużnika jako Ośrodek Pomocy Społecznej, a nie jako organ właściwy, czyli Burmistrz Jelcza - Laskowic.

Takie działanie narusza art. 2 pkt 9⁵¹ i 10⁵² w zw. z art. 8 b⁵³ i art. 12 ust. 1⁵⁴ i ust. 2⁵⁵ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ sporządzając pismo nie zmienił nazwy i adresu organu wzywającego. W treści pisma jest wskazany poprawnie Burmistrz Miasta i Gminy”.

(dowód: akta kontroli str.331-336)

W odniesieniu do sporządzonych wyjaśnień należy zauważyć, że np. w zawiadomieniu nr FA.XVII.530.53.2024/1600 z dnia 31.10.2024 r. organ wprost wskazał, że działa jako Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wynika to zarówno z treści pisma jak i jego nagłówek.

⁴⁹ Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

⁵⁰ Organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego

⁵¹ organ właściwy dłużnika - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;

⁵² organ właściwy wierzyciela - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;

⁵³ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁵⁴ Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

⁵⁵ Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji

5. W sprawie dłużnika alimentacyjnego [REDAKTOWANE] ustalono, że pismem nr FA.XVII.530.53.2024.1529 z dnia 31.10.2024 r. oraz pismem nr FA.XVII.530.52.2024.1556 z dnia 6.11.2024 wezwano dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz złożenia oświadczenia majątkowego działając na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁶. Dłużnik nie zgłosił się na wezwania organu. Do dnia kontroli organ nie wszczął postępowania w przedmiocie wydania decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁷.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W związku z tym, że jest to nowy dłużnik, a wypłaty funduszu alimentacyjnego są realizowane od paru miesięcy, procedura uznania dłużnika za uchylającego będzie niebawem wszczynana”.

(dowód: akta kontroli str.337-338)

6. Organ nierzetelnie sporządził informację do komornika sądowego o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego nr FA.XII.530.53.2024 z dnia 31.10.2024 r.

W ww. sprawie organ w dniu 31.10.2024 r. skierował do komornika sądowego informację, w której wskazał, że w dniu 22.11.2024 r. zostanie zrealizowana wypłata świadczeń z ww. decyzji. Jak wynika z list wypłat – wypłatę realizowano dopiero 24.01.2025 r. i o zmianie terminu nie poinformowano komornika sądowego.

Harmonogram wypłat powinien być sporządzany rzetelnie, aby nie powodował niedomówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej⁵⁸.

Takie działanie jest niezgodne z art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁹ w zw. art. 8 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w decyzji przyznającej świadczenia zawiera harmonogram wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wypłaty są realizowane zawsze w drugiej połowie miesiąca, wówczas, gdy jest przekazana cała niezbędna dotacja. Pojedyncze sytuacje, w których wypłata była w innym terminie, niż wskazany w decyzji będą przekazywane komornikowi odrębnym pismem. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie ze strony pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.339-340)

⁵⁶ (...)organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe (...)

⁵⁷ W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (...) organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych

⁵⁸ Art. 8 k.p.a.

⁵⁹ Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3, lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3a, organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dołącza informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji, o której mowa w pkt 1, i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

7. W skontrolowanych sprawach ustalono, że 31.10.2024 r. organ sporządził wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 k.k.⁶⁰ nr FA.XVII.530.53.2024/1530 oraz w dniu 6.11.2024 r. nr FA.XVII.530.52/2024/1530. W podstawie prawnej organ powołał się na art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶¹.

Jak wynika z akta sprawy w dacie 31.10.2024 r. i 6.11.2024 r. organ wydał decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym i w tych datach wezwał dłużnika alimentacyjnego do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego.

Należy zauważyć, że Organ nie wydał decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, która stanowiłaby podstawę do skierowania wniosków o ściganie na podstawie art. 5 ust. 3 b⁶² ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów po jej ustatecznieniu się.

Skierowanie wniosków o ściganie z art. 209 § 1 k.k.⁶³ w ocenie kontrolujących było przedwczesne i bez podstawy prawnej.

Tym samym naruszono art. 5 ust. 3 b⁶⁴ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zw. z art. z art. 6 k.p.a.⁶⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ omyłkowo sporządził wniosek o ściganie, zamiast zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W związku z tym, że pisma są generowane z systemu Sygnity, pracownik nie dopatrzył, że należy dokonać jego modyfikacji na zawiadomienie. Przyczyna nieprawidłowości; niedopatrzenie pracownika”.

(dowód: akta kontroli str.341-350)

8. W skontrolowanych sprawach Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.⁶⁶ nie zawiadamiał prokuratury o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁶⁷.

Takie postępowanie narusza art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 304 § 2 k.p.k.⁶⁸.

⁶⁰ art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

⁶¹ (...) Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika: ©Kancelaria Sejmu s. 11/44 2025-04-11 1) składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17, 1228, 1907 i 1965)

⁶² Patrz przypis 54.

⁶³ Patrz przypis 53.

⁶⁴ Patrz przypis 54.

⁶⁵ Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

⁶⁶ Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

⁶⁷ Patrz przypis 53

⁶⁸ Patrz przypis 59.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ omyłkowo sporządził wniosek o ściganie, zamiast zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa. W związku z tym, że pisma są generowane z systemu Sygnity, pracownik nie dopatrzył, że należy dokonać jego modyfikacji na zawiadomienie. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika”.

(dowód akta kontroli str.351-352)

Wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Działania omyłkowego sporządzenia wniosku o ściganie nie można uznać za prawidłowe. Należy zauważyć, iż o przestępstwie z art. 209 § 1 k.k. można mówić gdy „wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące”. Jak wynika z dokumentacji sprawy organ rozpoczął realizację decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego z dnia 31.10.2024 r. dopiero w dniu 24.01.2025 r., a decyzji z 6.11.2024 r. – w dniu 20.11.2024 r. Zatem w dacie poinformowania organów ścigania o przestępstwie z art. 209 § 1 k.k. w dacie 31.10.2024 r. i 6.11.2024 r., zaległość dłużnika nie stanowi równowartości co najmniej 3 świadczeń okresowych. W związku z tym działanie organów ścigania w tym zakresie było przedwczesne.

W odniesieniu do nieprawidłowości nr 7 i nr 8 i złożonych przez Kierownika Ośrodka wyjaśnień podkreślić należy fakt, że organ nie rozróżnia wniosku o ściganie dłużnika z art. 209 k.k. od zawiadomienia w trybie art. 304 k.p.k.

Należy odróżnić dwa oddzielne postępowania prowadzone przez Ośrodek wobec dłużników alimentacyjnych:

- a) Dotyczy sytuacji, w której Ośrodek działający jako organ właściwy dłużnika uznał dłużnika decyzją za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych jest podstawą do podjęcia przez organ właściwy dłużnika czynności wymienionych w art. 5 ust. 3b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów tj. złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 k.k.
- b) Dotyczy sytuacji, gdy Ośrodek działający jako organ właściwy wierzyciela przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a tym samym dowiedział się o popełnieniu przestępstwa polegającego na uchylaniu się od wykonania obowiązku alimentacyjnego. Zgodnie bowiem z art. 209 k.k. który stanowi, że: „Kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym ugodą zawartą przed sądem lub innym organem, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacone w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w par. 1 lub 1a odbywa się z urzędu.”. K.p.k. w art. 304 § 2 nakłada w takim przypadku na instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, aby niezwłocznie zawiadomiły o tym prokuratora lub policję. W opisywanym przypadku Ośrodek powinien zawiadomić organy ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. zamiast kierować wniosek o ściganie, który zgodnie z ustawą składa się po uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Dodatkowo, jeżeli organ realizujący ustawę jest zarówno organem właściwym wierzyciela i dłużnika składa stosowne zawiadomienie oraz wniosek o ściganie (za przestępstwo określone w art. 209 k.k.), o którym mowa art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Powyższe okoliczności związane ze skierowaniem wniosku o ściganie za przestępstwo nie alimentacji, zamiast zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, stanowią nieprawidłowość powstałą wskutek niewłaściwej interpretacji przepisów art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k., co doprowadziło do nieprawidłowego powiadomienia organów ścigania.

9. W trakcie analiz dokumentacji w jednostce ustalono, że w prowadzonym wobec dłużnika alimentacyjnego pisma kierowane do dłużnika w związku prowadzonym wobec niego postępowaniem, wnioski o ściganie, wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, wezwania na wywiad alimentacyjny, podpisywane były przez osobę, której upoważnienia organu właściwego do prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych nie okazano.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W związku z przeprowadzoną w dniu 9.05.2025 r. niezapowiedzianą kontrolą, wyjaśniam, że w jej trakcie nie doszło do okazania wymaganych upoważnień z powodu trudności organizacyjnych wynikających z ich błędnej archiwizacji. Dodatkowo, nagły charakter kontroli oraz związany z tym stres wpłynęły na ograniczoną zdolność do szybkiego odnalezienia dokumentów, mimo, że były sporządzone wcześniej i obowiązywały w chwili kontroli. (...)”

(dowód: akta kontroli str.357-358)

W dniu 20.05.2025 r. do tut. Urzędu wpłynęło Upoważnienie nr BN.0052.91.2024 r. z dnia 30.09.2024 r. wydane przez Burmistrza Jelcza - Laskowic dla Pani [REDAKTURA] do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz do przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. W oparciu o tak wydane upoważnienie należy uznać iż działa ona na podstawie art. 8 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wyjaśnienia Kierownika w powyższym zakresie zostają uwzględnione.

W związku z powyższym nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie i odstępuje się od wydania zalecenia pokontrolnego.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
2. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,
3. nie informowanie komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika,
4. prowadzenie postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego jako Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. brak wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,

6. nierzetelne sporządzanie informacji do komornika o terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
7. sporządzanie wniosku o ściganie dłużnika na podstawie art. 5 ust. 3 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przed wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
8. niesporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.

Działalność MGOPS w Jelczu -Laskowicach w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego [REDAKTOWANE] oceniono **negatywnie**.

III. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne,
2. zaprzestanie opłacania składek społecznych za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne bez ustalenia niezbędnego okresu składkowego w ZUS,
3. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach ustalających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
4. brak w decyzjach ustalających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego odwołania do przepisu szczególnego w zakresie natychmiastowej wykonalności decyzji - art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych,
5. błędne sformułowana treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,
6. błędne przywołanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego art. 163 k.p.a.,
7. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon,
8. rozpoczęcie realizacji decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności jak również w podstawie prawnej nie przytoczono art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do wniesienia odwołania,
9. błędne sformułowana treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej,
10. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
11. błędnie rejestrowanie daty wpływu wniosków złożonych drogą elektroniczną,
12. realizacja wypłaty z decyzji dot. funduszu alimentacyjnego z naruszeniem art. 20 ust.1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
13. wydanie decyzji dotyczącej świadczeń z funduszu alimentacyjnego z naruszeniem terminów zawartych w art. 35 k.p.a.,
14. nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
15. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,
16. nieinformowanie komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika,

17. prowadzenie postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego jako Ośrodek Pomocy Społecznej,
18. brak wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
19. nierzetelne sporządzanie informacji do komornika o terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
20. sporządzanie wniosku o ściganie dłużnika na podstawie art. 5 ust. 3 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przed wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
21. niesporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Ustalać niezbędny okres ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Termin wykonania: na bieżąco.

Z uwagi na powyższe należy wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu weryfikacji Okresów składkowych w kontrolowanej sprawie.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu niniejszego sprawozdania.

2. Weryfikować w ZUS okresy składkowe osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Decyzję o zaprzestaniu opłacania składek społecznych podejmować po otrzymaniu potwierdzenia z ZUS o wymaganym okresie składkowym,

Podstawa prawna: art. 6 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art. 107 § 3 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

4. W decyzjach ustalających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego przywoływać art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych, jako przepis szczególny w zakresie natychmiastowej wykonalności decyzji.

Podstawa prawna: art. 32 ust 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Prawidłowo formułować ośnoję decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.⁶⁹ oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W podstawie prawnej wydawanych decyzji przywoływać przepisy prawa, które legły u podstaw ich wydania

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 14 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco

8. Realizację decyzji dot. świadczeń rodzinnych, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, jak również w podstawie prawnej nie przywołano art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, rozpoczynać po upływie terminu do wniesienia odwołań.

Podstawa prawna: art. 130 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Prawidłowo formułować ośnowę w decyzjach dot. świadczeń z funduszu dla małoletnich osób uprawnionych.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

10. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art. 107 § 3 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Prawidłowo dokumentować datę wpływu wniosków złożonych elektronicznie.

Podstawa prawna: art. 61 § 3 i § 3a k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacać w okresach miesięcznych.

Podstawa prawna: art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

⁶⁹ Decyzja zawiera oznaczenie rozstrzygnięcie

13. Terminowo wydawać decyzje dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 35 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
14. Rzetelnie sporządzać zawiadomienia kierowane do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej i nie wskazywać stanu zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
15. Do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączać ostateczne decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Termin wykonania: na bieżąco.
16. Informować komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
17. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzić jako organ właściwy, czyli Burmistrz Jelcza - Laskowic.
Podstawa prawna: art. 2 pkt 9 i 10 w zw. z art. 8 b i art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
18. W sytuacji gdy dłużnik nie zgłosi się na wywiad alimentacyjny i nie złożenia oświadczenia majątkowego wszczynać postępowanie w przedmiocie wydania decyzji o uznaniu go za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.
Podstawa prawna: art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
19. Rzetelnie sporządzać informacje do komornika o terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. art. 8 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
20. Wnioski o ściganie dłużnika na podstawie art. 5 ust. 3 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów sporządzać po wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.
Podstawa prawna: art. 5 ust. 3 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.

21. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.

Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy kodeks karny oraz art. 304 § 2 ustawy kodeks postępowania karnego.

Termin wykonania: na bieżąco.

Sprawozdanie sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz - Laskowice, trzeci włącza się do akt kontroli.

Pouczenie:

Zgodnie z treścią art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁷⁰ kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Zgodnie z treścią art. 49 ww. ustawy, kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania informuje tut. Wydział Polityki Społecznej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIE.

Magdalena Stefańska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1) Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz - Laskowice

2) a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
⁷⁰ Dz. U. z 2020 r., poz. 224
w Polityce Społecznej
Ewelina Zygmunt

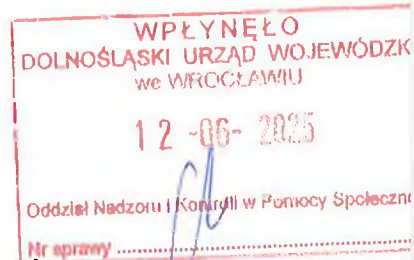

RPW/127834/2025 P
Data: 2025-06-12
Dolnośląski Urząd Wojewódzki
we Wrocławiu - Kancelaria

MGOPS.SPŚ.XI.704.25

Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu
Wydział Polityki Społecznej
pl. Powstańców Warszawy 1, 50 – 153 Wrocław

P. A. Zap

Kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach w odpowiedzi na pismo nr PS-NKPS.437.7.10.2025.AT w sprawie kontroli w trybie uproszczonym przeprowadzonej 9 maja 2025r. w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach przedstawia wniosek o ponowne rozpatrzenie oceny końcowej.

W odpowiedzi na wynik przeprowadzonej kontroli, skutkującej wystawieniem oceny negatywnej dotyczącej realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie okresów i spraw objętych kontrolą, przedstawiamy niniejsze stanowisko wraz z wnioskiem o zmianę oceny na pozytywną z zastrzeżeniami.

Przeprowadzona kontrola miała charakter niezapowiedziany, co znacząco wpłynęło na organizację pracy działu, wprowadziło element presji czasowej i działania w warunkach stresu. Pomimo tych utrudnień, pracownicy działu, jak i kierownik, wykazali pełną gotowość do współpracy – udzielano wyczerpujących wyjaśnień, zapewniono dostęp do dokumentacji oraz reagowano na bieżąco na zalecenia kontrolne.

Uchybienia wskazane w protokole kontroli, choć zasadne pod względem formalnym, nie miały wpływu na legalność decyzji i wypłatę świadczeń. Dotyczyły one najczęściej kwestii techniczno – redakcyjnych (np. braku uzasadnienia, braku daty, pomyłki w podstawie prawnej) lub jednostkowych przeoczeń (np. brak informacji do komornika, rejestracja z opóźnieniem). Pragniemy również podkreślić, że mimo pewnych różnic interpretacyjnych dotyczących przepisów proceduralnych, nie doszło do rażącego naruszenia prawa, ani naruszenia interesów stron postępowania, co w naszej ocenie powinno zostać uwzględnione w ponownej analizie oceny końcowej.

Wszystkie wskazane uchybienia zostały przeanalizowane i w wielu przypadkach już wdrożono działania naprawcze, m. in. podwójną weryfikację formalną, dodatkowe szkolenia dla pracowników. Wnioski te traktujemy poważnie jako szansę na dalsze usprawnienie pracy działu.

W związku z oceną negatywną wystawioną w następstwie przeprowadzonej kontroli, przedstawiamy szczegółowe stanowisko wobec wskazanych uchybień.

Punkt B Sprawozdania z kontroli to jest: realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń. Oceniono w całości negatywnie pomimo wskazania, że cyt. „Decyzje administracyjne wydawane był terminowo” str. 10 sprawozdania z kontroli oraz str. 11 „Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń rodzinnych prowadzono terminowo.”

W naszej ocenie żadne z wymienionych punktów nie uzasadnia oceny negatywnej. Uchybienia miały charakter jednostkowy, formalno – proceduralny i nie wywoływały skutków w postaci naruszenia praw beneficjentów. Wnioskujemy o zmianę oceny na pozytywną z nieprawidłowościami.

1. Brak ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

Odpowiedź: Uchybienie wynikające z niedoprecyzowania przepisów, gdyż zgodnie z art. 6 ust.2c o składkach społecznych, organ może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia oraz za jaki okres za tę osobę powinien opłacać składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. We wskazanej sprawie zostały zebrane dokumenty na podstawie których zostały wyliczone okresy składkowe (świadcstwa pracy, zaświadczenie z PUP, umowy).

2. Zaprzeszanie opłacania składek społecznych za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, bez ustalenia niezbędnego okresu składkowego w ZUS.

Odpowiedź: Pracownik wydając decyzję bazował na przedłożonych przez stronę dokumentach. Ustawa nie nakłada obowiązku weryfikacji okresów składkowych w ZUS, a jedynie zakłada taką możliwość. Przedstawione w sprawie dokumenty pozwoliły na ustalenie okresu składkowego.

3. Brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach ustalających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami.

Odpowiedź: W wydanej decyzji organ odstąpił od wnikliwego uzasadnienia i zawarł krótkie, gdyż uwzględnia ona w całości żądania strony. Wskazana decyzja nie była sporna oraz nie była wydawana na skutek odwołania.

4. Brak w decyzjach ustalających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego odwołania od przepisu szczególnego w zakresie natychmiastowej wykonalności decyzji art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Odpowiedź: Omyłka podczas redagowania treści decyzji, która nie wywołała skutków prawnych – zastosowano art. 108 KPA.

5. Błędnie sformułowana treść rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej.

Odpowiedź: Uchybienie redakcyjne, nie wpływające na treść ani skuteczność decyzji.

6. Błędne przywołanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego art. 163 k.p.a.

Odpowiedź: Omyłkowo nie usunięto art. 163 k.p.a., ale nie miało to wpływu na przyznanie świadczenia.

7. Brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie EksmoOn.

Odpowiedź: Organ podczas opracowywania wniosków na zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne w dniu 16.01.2025r., (a więc w dniu wydania decyzji w sprawie), dokonał weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności w systemie EksmoOn. Poprzednie orzeczenie również było weryfikowane w systemie, gdyż na jego podstawie zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne we wcześniejszym okresie. Dodatkowo strona okazała oryginał orzeczenia z którego zrobiono kopie.

8. Rozpoczęcie realizacji decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności jak również w podstawie prawnej nie przytoczono art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do wniesienia odwołania.

Odpowiedź: Decyzje zostały wydane zgodnie z żądaniem strony, a organ zadziałał na korzyść wnioskodawcy, biorąc pod uwagę trudną sytuację rodziny.

9. Błędne sformułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej.

Odpowiedź: Decyzja merytorycznie poprawna – uchybienie redakcyjne (nie usunięto słowa „Pani”). Adresat decyzji został wskazany poprawnie.

10. Brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Odpowiedź: Organ nie pominął uzasadnienia, jednak zastosował jego krótszą formę, w związku z tym, że decyzja spełniała w całości oczekiwania strony, co potwierdza brak złożonego odwołania. Krótkie uzasadnienie nie ma wpływu na prawo do świadczenia.

11. Błędne rejestrowanie daty wpływu wniosków złożonych drogą elektroniczną.

Odpowiedź: Błędnie wstawiono datę z datownika na wniosku papierowym, natomiast w systemie była prawidłowa data, sytuacja incydentalna.

12. Realizacja wypłaty z decyzji dot. funduszu alimentacyjnego z naruszeniem art. 20 ust.1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Odpowiedź: Pracownik sporządzający listę wypłat omyłkowo nie uzupełnił listy wypłat o świadczenie należne za ostatni miesiąc poprzedniego okresu świadczeniowego, ostatecznie strona otrzymała wszystkie przyznane świadczenia.

13. Wydanie decyzji dotyczącej świadczeń z funduszu alimentacyjnego z naruszeniem terminów zawartych w art. 35 k.p.a.,

Odpowiedź: Organ rozpatrując wniosek złożony drogą elektroniczną, zasugerował się datą wstawioną datownikiem na pierwszej stronie wniosku (w systemie data wprowadzona

poprawnie), dodatkowo było to nieznaczne przekroczenie terminy, związane także z absencją pracownika.

14. Nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego.

Odpowiedź: Organ stał na stanowisku, że słuszne będzie poinformowanie dłużnika o kwocie należności wobec wierzyciela, informacja ta nie jest poufna.

15. Sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączenie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia.

Odpowiedź: Organ ze względu na pośpiech w czasie wydawania decyzji w okresie zasiłkowym oraz nowe zadania zlecone, sporządził przyłączenie szybciej niż powinien, by w późniejszym czasie nie przeoczyć wysłania tego wniosku

16. Nieinformowanie komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika.

Odpowiedź: „Organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzonemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym.” Dłużnik nie stawiał się na wywiad oraz nie wypełnił oświadczenia majątkowego, w związku z tym organ nie posiadał żadnych informacji które miałyby wpływ na prowadzoną egzekucję, które można byłoby przekazać komornikowi.

17. Prowadzenie postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego jako Ośrodek Pomocy Społecznej.

Odpowiedź: Organ sporządzając pismo nie zmienił nazwy i adresu organu wzywającego, błąd powstał w trakcie redagowania pisma generowanego przez system.

18. Brak wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Odpowiedź: W związku z tym, że jest to nowy dłużnik, procedura uznania dłużnika za uchylającego będzie niebawem wszczynana, dodatkowo duża ilość składnych w okresie zasiłkowym wniosków oraz z dodatkowe zadania zlecone (bon energetyczny) nie pozwalały zrobić tego w terminie.

19. Nierzetelne sporządzanie informacji do komornika o terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Odpowiedź: Zawarte w decyzjach harmonogramy wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego były stworzone po uprzednich kontrolach przeprowadzonych w ośrodku. Termin wypłaty jest ustalony w ten sposób, że pełna kwota dotacji jest już na koncie ośrodka. Mogą się zdarzyć pojedyncze odstępstwa od harmonogramu, które będą prostowane komornikowi osobnym pismem.

20. Sporządzanie wniosku o ściganie dłużnika na podstawie art. 5 ust. 3b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przed wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Odpowiedź: Organ omyłkowo sporządził wniosek o ściganie, zamiast zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, pisma do dłużników są generowane z systemu Sygnity, pracownik nie dostrzegł, że należy dokonać jego modyfikacji na zawiadomienie.

21. Niesporządzenie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.a.

Odpowiedź: Pracownik dokonuje sporządzania zawiadomień z art. 209 k.k. w zw.z art. 304 k.p.a każdorazowo po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w rozpatrywanej sprawie niesporządzenie w/w zawiadomienia było pojedynczą omyłką.

W związku z powyższym wnosimy o zmianę oceny pracy działu z „negatywnej” na „pozytywną z nieprawidłowościami”, co w naszej ocenie znacznie lepiej oddaje rzeczywisty obraz funkcjonowania jednostki, skalę i charakter uchybień oraz podejście zespołu do współpracy i wdrażania działań korygujących.

Z wyrazami szacunku,
KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Jelczu-Laskowicach

mgr Jolanta Grzęda

Otrzymują :

1. Adresat
2. Aa

WOJEWODA DOLNOŚLASKI

Wrocław, 23 czerwca 2025 r.

PS.NKPS.431.7.10.2025.AT

Pani
Jolanta Grzęda
Kierownik
Miejsko - Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Witosa 41
55-231 Jelcz - Laskowice

W dniu 3 czerwca 2025 r. zostało do Pani przesłane sprawozdanie znak PS-NKPS.431.7.10.2025.AT z kontroli przeprowadzonej w trybie uproszczonym w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323 ze zm.) oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438).

Na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224), kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługiwało prawo przedstawienia swego stanowiska, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania.

Zgodnie z pouczeniem zawartym powyżej, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania, pismem znak MGOPS.SPŚ.XI.704.25 z 11 czerwca 2025 r. zaprezentowała Pani swoje stanowisko, wnosząc o zmianę oceny negatywnej na pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Po zapoznaniu się z jego treścią, wyjaśniam co następuje:

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Przeprowadzona kontrola miała charakter niezapowiedziany, co znacząco wpłynęło na organizację pracy działu, wprowadziło element presji czasowej i działania w warunkach stresu. Pomimo tych trudności, pracownicy działu, jak i kierownik, wykazali pełną gotowość do współpracy – udzielano wyczerpujących wyjaśnień, zapewniono dostęp do dokumentacji oraz reagowano na bieżąco na zalecenia kontrolne”.

Przeprowadzona w dniu 9 maja 2025 r. kontrola w MGOPS w Jelczu – Laskowicach została zrealizowana zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 244 z dnia 30 kwietnia 2025 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli w trybie uproszczonym w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach.

Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) nakłada zarówno na Kierownika jednostki kontrolowanej jak i na pracowników jednostki kontrolowanej obowiązek współpracy z kontrolerami. Kierownik

jednostki kontrolowanej ma obowiązek zapewnienia kontrolerowi warunków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności przez zapewnienie niezwłocznego przedstawiania żądanych dokumentów, terminowego udzielania ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych kontrolą, a także udostępnianie niezbędnych urządzeń technicznych i zapewnienie dostępu do Internetu oraz, w miarę możliwości, oddzielnego pomieszczenia z odpowiednim wyposażeniem. Pracownik jednostki kontrolowanej ma obowiązek niezwłocznego przedstawiania, na żądanie kontrolera, dokumentów, materiałów i informacji niezbędnych do przeprowadzenia kontroli; sporządzenia niezbędnych do przeprowadzenia kontroli kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń sporządzonych na podstawie dokumentów; zgodność kopii, odpisów i wyciągów oraz zgodność zestawień i obliczeń z oryginalnymi dokumentami potwierdza kierownik komórki organizacyjnej, w której dokumenty się znajdują; udzielenia kontrolerowi, w wyznaczonym przez niego terminie, ustnych lub pisemnych wyjaśnień.

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Uchybienia wskazane w protokole kontroli, choć zasadne pod względem formalnym, nie miały wpływu na legalność decyzji i wypłatę świadczeń. Dotyczyły one najczęściej kwestii techniczno – redakcyjnych (np. braku uzasadnienia, braku daty, pomyłki w podstawie prawnej) lub jednostkowych przeoczeń (np. braku informacji do komornika, rejestracja z opóźnieniem). (...) nie doszło do rażącego naruszenia prawa, ani naruszenia interesów stron postępowania, co w naszej ocenie powinno zostać uwzględnione w ponownej analizie oceny końcowej. (...) Uchybienia miały charakter jednostkowy, formalno – proceduralny i nie wywoływały skutków w postaci naruszenia praw beneficjentów”.

Celem kontroli była ocena działalności Ośrodka, sprawdzenie zgodności podejmowanych działań z przepisami, a także identyfikacja ewentualnych nieprawidłowości w celu ich usunięcia i zapobiegania ich wystąpienia w przyszłości.

Nadmieniam, że organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa. Kontrola dotyczyła prowadzonego postępowania względem jednej konkretnej rodziny (jednego wnioskodawcy i jednego dłużnika alimentacyjnego). W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, a nie uchybienia.

W odniesieniu do stwierdzonych nieprawidłowości:

1. Brak ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne. 2. Zaprzestanie opłacania składek społecznych za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, bez ustalenia niezbędnego okresu składkowego w ZUS

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Uchybienie wynikające z niedoprecyzowania przepisów, gdyż zgodnie z art. 6 ust. 2 c o składkach społecznych, organ może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia oraz na jaki okres za tę osobę powinien opłacać składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. We wskazanej sprawie zostały zebrane dokumenty na podstawie których zostały wyliczone okresy składkowe (świadczenia pracy, zaświadczenie z PUP, umowy)”.

„Pracownik wydając decyzję bazował na przedłożonych przez stronę dokumentach. Ustawa nie nakłada obowiązku weryfikacji okresów składkowych w ZUS, a jedynie zakłada taką możliwość. Przedstawione w sprawie dokumenty pozwoliły na ustalenie okresu składkowego”.

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio: 1) świadczenia

pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą specjalny zasiłek opiekuńczy, jeżeli podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów lub jest ubezpieczona na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zaprzestanie opłacania składki bez stosownej weryfikacji w ZUS może doprowadzić do sytuacji, w której należne składki nie zostaną odprowadzone do ZUS wskutek błędnego wyliczenia okresu składkowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1631) organem delegowanym do ustalania okresów składkowych i nieskładkowych jest organ rentowy – jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, określona w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, właściwą do wydawania decyzji w sprawach świadczeń. ZUS prowadzi ewidencję okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczonego.

Przypominam, że żaden akt prawny nie przewiduje możliwości samodzielnego ustalania okresów składkowych i nieskładkowych przez organy wypłacające świadczenie pielęgnacyjne.

3. Brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzjach ustalających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. 10. Brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„W wydanej decyzji organ odstąpił od wnikliwego uzasadnienia i zawarł krótkie, gdyż uwzględnia ona w całości żądania strony. Wskazana decyzja nie była sporna oraz nie była wydana na skutek odwołania”.

„Organ nie pominął uzasadnienia, jednak zastosował jego krótszą formę, w związku z tym, że decyzja spełniała w całości oczekiwania strony, co potwierdza brak złożonego odwołania. Krótkie uzasadnienie nie ma wpływu na prawo do świadczenia”.

Uzasadnienie jest jednym z elementów składowych decyzji, który przedstawia motywy rozstrzygnięcia. Winno być skonstruowane w sposób zrozumiały dla Strony, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony może odstąpić od jej uzasadnienia. Wówczas jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.

4. Brak w decyzjach ustalających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego odwołania do przepisu szczególnego w zakresie natychmiastowej wykonalności decyzji – art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Omyłka podczas redagowania treści decyzji, która nie wywołała skutków prawnych – zastosowano art. 108 k.p.a.”.

Art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych jest przepisem szczególnym ww. ustawy (lex specialis) i ma pierwszeństwo przed ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. Odesłanie do przepisów k.p.a. jest w myśl art. 32 ust. 2 ustawy jedynie w sprawach nieuregulowanych.

Organ nadaje rygor natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 108 k.p.a. w takich przypadkach, gdy nie występuje natychmiastowa wykonalność z mocy prawa, a np. istnieje

konieczność nadania rygoru, by nie doszło do pobrania nienależnych świadczeń i strona nie musiała ich zwracać wraz z odsetkami. Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.a. „Decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. W tym ostatnim przypadku organ administracji publicznej może w drodze postanowienia zażądać od strony stosownego zabezpieczenia.”. Instytucja przewidziana w art. 108 k.p.a. ma charakter wyjątku od zasady niewykonywania decyzji nieostatecznych. Przesłanki uzasadniające taki rygor muszą być zatem poddawane ścisłej wykładni. Rygor natychmiastowej wykonalności, może być nadany decyzji tylko w sytuacji, gdy jest to niezbędne dla ochrony wartości wskazanych w art. 108 § 1 k.p.a. Niezwłoczne wdrożenie decyzji w życie będzie "niezbędne" wówczas, gdy nie można się obejść w danym czasie i istniejącej sytuacji bez natychmiastowego wykonania praw lub obowiązków, o których rozstrzyga się w decyzji, ponieważ zwłoka w ich wykonaniu zagraża dobrom chronionym. Zagrożenie to musi mieć realny charakter, a nie może być teoretycznie prawdopodobne. Organ administracji działa wobec tego w sytuacji, która ma znamiona stanu nagłej konieczności administracyjnej. Należy przyjąć, że wówczas gdy w sprawie nie występuje takie realne zagrożenie dla wskazanych wartości, brak jest podstaw do nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności albo zachodzą podstawy do uchylecia nadanego już rygoru. Przesłanki nadania rygoru natychmiastowej wykonalności związane są z określonym ustawowo interesem społecznym bądź interesem strony. Jednak interes społeczny podlega kwantyfikacji, gdyż może to być: 1) ochrona zdrowia lub życia ludzkiego, 2) zabezpieczenie gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami, 3) inny interes społeczny. Kolejną przesłanką jest interes strony, aczkolwiek nie każdy stanowi podstawę do działania; wymagany jest w tym zakresie podwyższony jego poziom – musi to być wyjątkowo ważny interes strony. Istnienie ważnego interesu strony musi posiadać walor subiektywny (przeświadczona jest o tym strona), jak i obiektywny (taki efekt oceny powinien wynikać z oceny organu administracji, po uwzględnieniu konsekwencji materialnych i niematerialnych natychmiastowego wykonania decyzji). Wyjątkowo ważny interes strony jako stan kwalifikowany jest zjawiskiem szczególnym. Przykładem jest sytuacja, w której rygor natychmiastowej wykonalności może być nadawany decyzjom przyznającym świadczenia (rodzinne) w przypadku wykazania wyjątkowo ważnego interesu strony, tj. w sytuacji gdy wstrzymanie wypłaty przyznanego świadczenia pozbawiłoby stronę i jej rodzinę środków do życia lub zagroziło jej egzystencji, a zatem pozostaje w sprzeczności z zastosowaniem rygoru natychmiastowej wykonalności w przypadku decyzji uchylających prawo do świadczeń rodzinnych,

Organ jest zobowiązany do wskazywania prawidłowej podstawy prawnej w decyzjach administracyjnych.

5. Błędnie sformułowana treść rozstrzygnięcia (osnowy decyzji) przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej. 9. Błędne sformułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Uchybienie redakcyjne, nie wpływające na treść ani skuteczność decyzji”.

„Decyzja merytorycznie poprawna – uchybienie redakcyjne (nie usunięto słowa „Pani”. Adresat decyzji został wskazany poprawnie”.

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień trudno zgodzić się ze stwierdzeniem, że błędna osnowa nie wpływa na treść i skuteczność decyzji, że decyzja merytorycznie jest poprawna. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, a świadczenia z funduszu alimentacyjnego małoletniej osobie uprawnionej. Stroną postępowania

administracyjnego w sprawie przyznania tych świadczeń jest osoba uprawniona. W przypadku gdy jest ona niepełnoletnia – jedynie jest reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego w postępowaniu administracyjnym w tego rodzaju sprawie administracyjnej. Legitymowanym do żądania wszczęcia postępowania jest strona, czyli podmiot, któremu przysługuje obiektywny interes prawny w rozumieniu art. 28 k.p.a. Interes ten musi wynikać z administracyjnego prawa materialnego, tzn. konkretnej normy prawnej.

Należy zauważyć, że z treści rozstrzygnięcia kontrolowanych spraw dot. zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia z funduszu alimentacyjnego („przyznać Pani świadczenie”) wynika, że decyzje skierowano do matki osoby uprawnionej. Elementem decyzji o przyznaniu zasiłku pielęgnacyjnego czy świadczenia z funduszu alimentacyjnego określającym jej adresata (stronę) jest jej rozstrzygnięcie. Gdy rozstrzygnięcie decyzji wprost określa jego adresata, to komu wysłano decyzje i jak opisano daną osobę w rozdzielniku decyzji, nie ma znaczenia dla zidentyfikowania strony. Zarówno z orzeczenia o niepełnosprawności (zasiłek pielęgnacyjny) jak i zaświadczenia od komornika o bezskuteczności alimentów i orzeczenia sądu o alimentach (świadczenia z funduszu alimentacyjnego) wynika, że osobą uprawnioną jest małoletnia osoba uprawniona. Obojętne dla określenia do kogo skierowano rozstrzygnięcie decyzji jest również to na czyje konto wypłacane jest świadczenie.

Konstruując decyzje w taki sposób organ naraża się na zarzut stwierdzenia nieważności decyzji.

6. Błędne przywołanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego art. 163 k.p.a.

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Omyłkowo nie usunięto art. 163 k.p.a., ale nie miało to wpływu na przyznanie świadczenia”.

Art. 163 k.p.a. odnosi się do zmiany/uchylenia decyzji i nie ma zastosowania w kontrolowanej sprawie. Organ w decyzjach administracyjnych jest zobowiązany zawierać aktualną podstawę prawną. Art. 107§ 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Osoby sporządzające decyzje, powinny dbać o to, aby były one sporządzone prawidłowo, z aktualną podstawę prawną. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę, aby zawierały rzetelne dane, które nie będą powodowały nieudomówień i wprowadzały innych uczestników postępowania w błąd. Brak należytego sporządzenia decyzji pozostaje w sprzeczności z zasadą obowiązku informowania stron.

7. Brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Organ podczas opracowywania wniosków na zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne w dniu 16.01.2025 r. (a więc w dniu wydania decyzji w sprawie), dokonał weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności w systemie Eksmoon. Poprzednie orzeczenie również było weryfikowane w systemie, gdyż na jego podstawie zostało przyznane świadczenie pielęgnacyjne we wcześniejszym okresie. Dodatkowo strona okazała oryginał orzeczenia, z którego zrobiono kopie”.

W trakcie przeprowadzonej kontroli zakwestionowany został brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności w systemie Eksmoon przed wydaniem decyzji przyznających

zasiłek rodzinny wraz z dodatkami m.in. dodatkiem z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego nr ZR.XXII.520.116.2022 z dnia 9.12.2022 r. i nr ZR.XX.520.90.2023 z dnia 3.11.2023 r. Nie kwestionowano braku stosownej weryfikacji w stosunku do decyzji dot. zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego z dnia 16.01.2025 r., na które wskazuje Pani w piśmie z 11.06.2025 r.

Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych (...) odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie.

Weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny i nie dotyczy tylko zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych, ale wszystkich świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności wnioskodawcy lub członka jego rodziny.

8. Rozpoczęcie realizacji decyzji, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności jak również w podstawie prawnej nie przytoczono art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, przed upływem terminu do niesienia odwołania

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Decyzje zostały wydane zgodnie z żądaniem strony, a organ zadziałał na korzyść wnioskodawcy, biorąc pod uwagę trudną sytuację rodziny”.

Decyzja, której nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności nie podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania. Organ administracji publicznej winien stać na straży przepisów prawa.

Istotą natychmiastowej wykonalności decyzji administracyjnych jest to, że decyzja staje się wykonalna, mimo że nie jest ostateczna. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta - pomimo braku przymiotu ostateczności - podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej uostatecznienia.

11. Błędne rejestrowanie daty wpływu wniosków złożonych drogą elektroniczną

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Błędnie wstawiono datę z datownika na wniosku papierowym, natomiast w systemie była prawidłowa data, sytuacja incydentalna”.

Dokumentacja w wersji papierowej powinna być tożsama z dokumentacją elektroniczną. W sytuacji, gdy strona złoży wniosek w systemie Emp@tia w określonym dniu, to na dokumentach papierowych powinna widnieć ta sama data. Należy zwrócić uwagę, iż datą wpływu dokumentów w postaci elektronicznej jest moment ich pojawienia się w systemie teleinformatycznym, a więc dzień przesłania przez nadawcę. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej

Moduł Portalu Informacyjno-Usługowego Emp@tia udostępniany jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej celem umożliwienia obywatelom w obszarze świadczeń wychowawczych, rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej, karty dużej rodziny, opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz turnusów rehabilitacyjnych wysyłanie wniosków elektronicznych. Uwzględnić także należy treść art. 61 § 3a k.p.a., z którego wynika, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony wniesione drogą elektroniczną jest dzień wprowadzenia żądania do systemu teleinformatycznego organu administracji publicznej, a nie dzień odbioru przez organ.

12. Realizacja wypłaty z decyzji dot. funduszu alimentacyjnego z naruszeniem art. 20 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Pracownik sporządzający listę wypłat omyłkowo nie uzupełnił listy wypłat o świadczenie należne za ostatni miesiąc poprzedniego okresu świadczeniowego, ostatecznie strona otrzymała wszystkie przyznane świadczenia”.

Realizacja wypłaty decyzji z 31.10.2024 r., odebranej przez Stronę 20.11.2024 r. dopiero 24.01.2025 r. jest działaniem na szkodę Strony i narusza jej prawo do terminowej wypłaty należnych świadczeń.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego, z zastrzeżeniem art. 20 ust. 4, 5, 6, 7 i 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 8 k.p.a. Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (...). Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Organ winien tak organizować pracę podległych mu pracowników, by nie dochodziło do opóźnień w realizacji świadczeń. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń wymagalnych w świetle wydanych decyzji administracyjnych.

13. Wydanie decyzji dotyczącej świadczeń z funduszu alimentacyjnego z naruszeniem terminów zawartych w art. 35 k.p.a.

Kierownik Ośrodka w piśmie z dnia 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Organ rozpatrując wniosek złożony drogą elektroniczną, zasugerował się datą wstawioną datownikiem na pierwszej stronie wniosku (w systemie data wprowadzona poprawnie), dodatkowo było to nieznaczne przekroczenie terminu, związane z absencją pracownika”.

Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane lub znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.

W przedmiotowej sprawie organ dysponował całym materiałem dowodowym na podstawie którego mógł wydać decyzję. Nie skierowano do Strony zawiadomienia o przedłużeniu terminu do załatwienia sprawy. Jak wynika z pisma kierownika Ośrodka na nieterminowe załatwienie sprawy miała wpływ stwierdzono nieprawidłowość opisana w pkt 11. Nieterminowe wydanie decyzji jest działaniem na szkodę Strony. Ponadto jak wynika z analizowanej sprawy Strona rzeczony wniosek złożyła na okres zasiłkowy 2023/2024 w dniu 27.09.2024. Organ był zobowiązany decyzję wydać do 27.10.2024 r. Wyjaśnienia o absencji chorobowej pracownika nie zasługują na uwzględnienie. Kierownik Ośrodka winien

tak organizować pracę podległych mu pracowników, by sprawy były załatwione terminowo bez negatywnych konsekwencji dla wnioskodawców.

14. Nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego

Kierownik Ośrodka w piśmie z dnia 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Organ stał na stanowisku, że słuszne będzie poinformowanie dłużnika o kwocie należności wobec wierzyciela, informacja ta nie jest poufna”.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w sposób jasny i precyzyjny wskazuje jakie informacje organ właściwy wierzyciela jest zobowiązany przesłać do dłużnika alimentacyjnego. Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

15. Sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Organ ze względu na pośpiech w czasie wydawania decyzji w okresie zasiłkowym oraz nowe zadania zlecone, sporządził przyłączenie szybciej niż powinien, by w późniejszym czasie nie przeoczyć wysłania tego wniosku”.

W art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zostało wyraźnie wskazane, że do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (...) organ właściwy wierzyciela (...) dołącza ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej. Ostatecznymi są decyzje od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Ustawodawca nie daje organowi możliwości sporządzania wniosków o przyłączenie do postępowania w dowolnym czasie. W ustawie wyraźnie wskazał, że organ ma sporządzić wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego dołączając decyzję ostateczną.

Obciążenie innymi zadaniami nie może być podstawą do niewłaściwego realizowania obowiązku ustawowego.

16. Nieinformowanie komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„<Organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym>. Dłużnik nie stawiał się na wywiad oraz nie wypełnił oświadczenia majątkowego, w związku z tym organ nie posiadał żadnych informacji, które miałyby wpływ na prowadzoną egzekucję, które można byłoby przekazać komornikowi”.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w art. 6 nakłada na organ właściwy dłużnika obowiązek informowania organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Nie dotyczy to tylko sytuacji, o których mowa w art. 5 ustawy, który mówi o tym, że organ właściwy dłużnika przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

17. Prowadzenie postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego jako Ośrodek Pomocy Społecznej

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Organ sporządzając pismo nie zmienił nazwy i adresu organu wzywającego, błąd powstał w trakcie redagowania pisma generowanego przez system”.

Organem właściwym dłużnika jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Organem właściwym wierzyciela jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Sporządzane pisma nie mogą budzić wątpliwości co do właściwości organu prowadzącego postępowanie. Udzielenie upoważnienia burmistrza dla pracowników ośrodka pomocy społecznej nie skutkuje tym, iż ośrodek staje się organem właściwym do prowadzenia postępowania.

18. Brak wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„W związku z tym, że jest to nowy dłużnik, procedura uznania dłużnika za uchylającego będzie niebawem wszczynana, dodatkowo duża ilość składanych w okresie zasiłkowym wniosków oraz dodatkowe zadania zlecone (bon energetyczny) nie pozwalały zrobić tego w terminie”.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (...) organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Należy zauważyć, iż organ wezwał dłużnika alimentacyjnego na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego w dniu 6.11.2024 r. Dłużnik nie zgłosił się na wezwania organu. Do dnia kontroli organ nie wszczął postępowania w przedmiocie wydania decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Przez okres kilku miesięcy organ nie podjął żadnych działań związanych z obowiązkiem wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Bez znaczenia pozostaje fakt, iż jest to nowy dłużnik. Należy zauważyć, iż okres związany z rozpatrywaniem wniosków złożonych na nowy okres zasiłkowy zakończył się w lutym 2025 r. Podobnie zakończone zostało rozpatrywanie spraw związanych z bonem energetycznym. Organ mimo tego nie wszczął postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

19. Nierzetelne sporządzanie informacji do komornika o terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Zawarte w decyzjach harmonogramy wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego były stworzone po uprzednich kontrolach przeprowadzonych w ośrodku. Termin wypłaty jest ustalony w ten sposób, że pełna kwota dotacji jest już na koncie ośrodka. Mogą zdarzyć się

pojedyncze odstępstwa od harmonogramu, które będą prostowane komornikowi odrębnym pismem''.

W skontrolowanej sprawie Organ pismem z 31.10.2024 r. powiadomił komornika, że 22.11.2024 r. zostanie zrealizowana wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego z decyzji nr FA.XII.530.53.2024 z 31.10.2024 r. Wypłata została zrealizowana dopiero 24.01.2025 r. Organ do dnia kontroli nie powiadomił komornika o nowym terminie wypłaty.

Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego organ właściwy wierzyiciela dołącza informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji. Harmonogram wypłat powinien być sporządzany rzetelnie, aby nie powodował niedomówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej wyrażona w art. 8 k.p.a.

20. Sporządzanie wniosku o ściganie dłużnika na podstawie art. 5 ust. 3 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przed wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Organ omyłkowo sporządził wniosek o ściganie, zamiast zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, pisma do dłużników są generowane z systemu Sygnity, pracownik nie dopatrzył, że należy dokonać jego modyfikacji na zawiadomienie''.

Organ nie wydał decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, która stanowiłaby podstawę do skierowania wniosków o ściganie na podstawie art. 5 ust. 3 b ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów po jej uostatecznieniu się. Skierowanie wniosków o ściganie z art. 209 § 1 k.k. w kontrolowanej sprawie w ocenie kontrolujących było przedwczesne i bez podstawy prawnej. Nawet gdyby w tej sprawie organ sporządził zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k., to należy zauważyć iż w dacie jego sporządzenie opóźnienie zaległego świadczenia nie wynosiło co najmniej 3 miesięcy.

Pracownik sporządzający pisma w sprawach dłużników alimentacyjnych winien wykazać się większą uważnością, a Kierownik Ośrodka wzmocnić działania kontrolne pracy podległych mu pracowników.

21. Niesporządzanie zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.

Kierownik Ośrodka w piśmie z 11.06.2025 r. wyjaśnił:

„Pracownik dokonuje sporządzania zawiadomień z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. każdorazowo po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w rozpatrywanej sprawie niesporządzenie ww. zawiadomienia było pojedynczą omyłką''.

W trakcie czynności kontrolnych Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ omyłkowo sporządził wniosek o ściganie, zamiast zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa. W związku z tym, że pisma są generowane z systemu Sygnity, pracownik nie dopatrzył, że należy dokonać jego modyfikacji na zawiadomienie. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika''.

W skontrolowanej sprawie Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k. nie zawiadamiał prokuratury o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. O przestępstwie z art. 209 § 1 k.k. można mówić gdy „wysokość powstałych

wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące”.
Tutaj nasuwa się wniosek, że organ nie rozróżnia wniosku o ściganie dłużnika z art. 209 k.k. od zawiadomienia w trybie art. 304 k.p.k.

W kontrolowanej sprawie Ośrodek powinien zawiadomić organy ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. zamiast kierować wniosek o ściganie, który zgodnie z ustawą składa się po uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Dodatkowo, jeżeli organ realizujący ustawę jest zarówno organem właściwym wierzyciela i dłużnika składa stosowne zawiadomienie oraz wniosek o ściganie (za przestępstwo określone w art. 209 kk), o którym mowa art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Powyższe okoliczności związane ze skierowaniem wniosku o ściganie za przestępstwo nie alimentacji, zamiast zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, stanowią nieprawidłowość powstałą wskutek niewłaściwej interpretacji przepisów art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k., co doprowadziło do nieprawidłowego powiadomienia organów ścigania.

Prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych organ właściwy dłużnika powinien stale monitorować zakres podejmowanych działań oraz ich rezultaty, jak i podejmować czynności, które mogą nakłonić go do współpracy z organem prowadzącym postępowanie mimo np. ustania wypłaty świadczeń. Oczekiwania Najwyższej Izby Kontroli w zakresie poprawy funkcjonowania systemu egzekwowania od dłużników alimentacyjnych ich zobowiązań uzasadniają podejmowanie dodatkowych działań, nie tylko komorników, ale także w odniesieniu do działań wspierających podejmowanych przez ośrodki pomocy społecznej. Dla zapewnienia wzrostu ściągальności alimentów na dzieci konieczne jest stosowanie szczególnych środków w stosunku do osób, które nie podejmują współpracy, przez co środki na zabezpieczenie potrzeb ich własnych dzieci pokrywane są w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego ze środków budżetu państwa.

Po ponownej analizie dokumentów kontrolnych oraz wniesionego stanowiska informuję, że stwierdzone nieprawidłowości przekraczają założony dla kontroli próg istotności ze względu na wartość i charakter, a także próg istotności ustalony na podstawie cech jakościowych, założony dla kontroli wykonania zadania.

W związku z powyższym podtrzymuję ocenę negatywną.

Zgodnie z treścią art. 49 ww. ustawy, kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania (to jest do 11.07.2025 r.) informuje tut. Wydział Polityki Społecznej o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. Wojewody Dolnośląskiego

Magdalena Stelańska
Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

- 1) Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz – Laskowice
- 2) a/a

Województwo Dolnośląskie
Urząd Wojewody
Oddział Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
Burmistrz Miasta i Gminy Jelcz – Laskowice

